

KÖRKÉP A JEGYBANKOK ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEK ZÖLD PROGRAMJAIRÓL

2022
ÁPRILIS

**KÖRKÉP A JEGYBANKOK
ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEK
ZÖLD PROGRAMJAIRÓL**

2022

ÁPRILIS

Körkép a jegybankok és nemzetközi szervezetek zöld programjairól

Készítették: Agárdy Zsófia, Boros Eszter, Fenyő Márton, Gábor Edina, Kállai Andrea Szilvia, Marosné Kecse Zsuzsanna, Németh Anita, Puhl Györgyi, Sándor Nóra Anna, Tischler Patrik, Vida Orsolya †

Szerkesztette: Sándor Nóra Anna

Budapest, 2022. április

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős kiadó: Hergár Eszter

1013 Budapest, Krisztina körút 55.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Bevezetés	5
2. Fenntarthatóság a gyakorlatban	6
2.1. Globális körkép	6
2.1.1. Az ENSZ éghajlatváltozási konferenciájának főbb eredményei	6
2.1.2. Nemzetközi Valutaalap (IMF)	6
2.1.3. Európai Központi Bank (ECB)	6
2.1.4. Network for Greening the Financial System (NGFS)	7
2.1.5. Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)	8
2.1.6. Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB)	8
2.1.7. UNEP - Finance Initiative	8
2.2. A nyugati jegybankok 2021-es kezdeményezései	9
2.2.1. Banca d'Italia	9
2.2.2. Banco de España	9
2.2.3. Banco de Portugal	9
2.2.4. Bank of England (BoE)	10
2.2.5. Bank of Greece (BoG)	10
2.2.6. Banque de France (BoF)	10
2.2.7. Banque centrale du Luxembourg (BCL)	11
2.2.8. Banque Nationale de Belgique	11
2.2.9. Central Bank of Ireland	11
2.2.10. Croatian National Bank (HNB)	11
2.2.11. Danmarks Nationalbank	12
2.2.12. De Nederlandsche Bank (DNB)	12
2.2.13. Eesti Pank (Bank of Estonia)	13
2.2.14. Latvijas Banka	13
2.2.15. Lietuvos Bankas	13
2.2.16. Österreichische Nationalbank (OeNB)	13
2.2.17. Suomen Pankki (Bank of Finland)	13
2.2.18. Sveriges Riksbank	14
2.2.19. Federal Reserve System (Fed)	14
2.3. Az ázsiai jegybankok és a fenntarthatóság	15
2.3.1. Bank Negara Malaysia (BNM)	15
2.3.2. Bank of Japan (BoJ)	15
2.3.3. Bank of Korea (BoK)	15

2.3.4. Bank of Russia (CBR)	16
2.3.5. Monetary Authority of Singapore (MAS)	16
2.3.6. People's Bank of China (PBOC)	18
2.4. Latin-amerikai példák	19
2.4.1. Banco Central do Brasil (BCB)	19
2.4.2. Banco de México (Banxico)	19
2.4.3. Network of Regulators for Sustainable Development (REDES)	19
3. Összefoglalás	20

1. Bevezetés

Az éghajlati krízis következményeit nem hosszú távú fenyegetésként kell értelmezni: ezek a kockázatok már most is jelen vannak és hatással járnak a bankrendszer működésére. Minderre Frank Elderson, az Európai Központi Bank igazgatótanácsának tagja is felhívta a figyelmet egy 2021 októberében rendezett konferencián. Manapság már szinte teljeskörű a konszenzus a jegybankok között abban a tekintetben, hogy az intézményeknek foglalkozniuk kell a XXI. század egyik legnagyobb kihívásával, azonban abban már nincs egységes álláspont, hogy milyen mértékben kell a központi bankoknak közbeavatkozniuk a kérdést illetően. A tavalyi év során mind az olyan nagy nemzetközi szervezetek, mint az ENSZ, az IMF, az OECD, vagy a Pénzügyi Stabilitási Tanács, mind pedig az európai és ázsiai – sőt, immár az amerikai – jegybankok is kiemelt prioritásként kezelték a pénzügyi rendszer zöldítését, a fenntartható gazdaságra való átállás támogatását, illetve az éghajlatváltozás pénzügyi stabilitásra gyakorolt negatív hatásainak kutatását és az ezekre adott lehetséges válaszok feltérképezését.

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2019 januárjában csatlakozott a pénzügyi rendszer zöldebbé tételére létrejött Network for Greening the Financial System (NGFS) nevű nemzetközi hálózathoz, ahol azóta is aktívan részt vesz több munkacsoport munkájában is. A Mikroprudenciális és felügyeleti fókuszú munkacsoportban elsősorban az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatoknak a felügyeleti tevékenységekbe való beépítése és nyomon követése a cél. A Makropénzügyi munkacsoport éghajlati forgatókönyveket, valamint a jegybankok, felügyeleti számokra éghajlati útmutatókat dolgoznak ki a kockázatelemzés makrogazdasági és pénzügyi stabilitási felügyeletbe történő integrálásáról. A zöld finanszírozás kiterjesztésével kapcsolatos munkacsoportban a központi bankok éghajlattal kapcsolatos közzétételek, portfólió-menedzsment, és a piaci átláthatóság témaköreit, illetve a monetáris politikára gyakorolt hatásokat vizsgálják.

Egyedülálló mérföldkőnek tekinthető, hogy a magyar Országgyűlés 2021. nyarán zöld mandátummal ruházta fel az MNB-t, amelynek köszönhetően a jegybank mandátumai közé bekerült a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos politikák támogatása, így az Magyar Nemzeti Bank Európában elsőként rendelkezik ilyen felhatalmazással. Mindez azért is példaértékű, mert jogalapot teremt arra, hogy a Magyar Nemzeti Bank tevékenységében elsődleges céljának, így az árstabilitás elérésének és fenntartásának veszélyeztetése nélkül kapjanak hangsúlyos szerepet a környezetvédelmi szempontok.

A zöld mandátummal is összhangban, az MNB 2021-ben tovább fokozta a zöldfinanszírozás hazai elterjedésének előmozdítása érdekében tett lépéseit, így például lefuttatta hosszú távú klíma stressztesztjét, kiadta a pénzügyi intézményeknek szóló Zöld ajánlását, bevezette Zöld Otthon Programját és a Zöld tőkekövetelmény-kedvezmény programját, illetve elindította Zöld Jelzólöveglél-vásárlási Programját.

Jelen írás célja egyrészt a nemzetközi szervezetek, másrészt a Magyar Nemzeti Bank kapcsolati hálójába tartozó kiemelt intézmények főbb zöld és a fenntartható fejlődést szolgáló intézkedéseinek áttekintése. A tanulmány során vizsgált lépések alapvetően az alábbi kategóriák köré csoportosíthatók: 1) zöldhitel-programok; 2) befektetések támogatása; 3) taxonómia-rendszerek kidolgozása; 4) új, a klímaváltozással kapcsolatos szervezeti egységek létrehozása; 5) kutatási tevékenység; 6) publikáció; 7) konferenciák szervezése, tudásmegosztás; 8) kapacitásfejlesztés. Mind az európai és amerikai, mind pedig az ázsiai jegybankoknál kirajzolódni látszik egy olyan trend, hogy működésük szinte minden szegmensébe igyekeznek beépíteni a fenntarthatósági szempontokat egy zöldebb jövő megteremtése érdekében. Érdemes külön is kiemelni a szingapúri jegybankot, a Monetary Authority of Singapore ugyanis a fentebb felsorolt szinte valamennyi témakörben aktívan tevékenykedik és világszinten is a legkomplexebb zöld programot tudhatja magáénak. A fejezetben a teljesség igénye nélkül néhány főbb európai, amerikai és ázsiai intézmény 2021-ben hozott intézkedéseit tekintjük át.

2022-ben április közepén jelenik meg az MNB éves gyakoriságú Zöld Pénzügyi Jelentése (a továbbiakban: Jelentés). A Jelentésben külön fejezetben kerül bemutatásra a nemzetközi környezet, a hazai fenntarthatóság helyzete és a külföldi pénzügyi szervezetek fenntarthatósági programjai. Jelen tanulmány is szervesen kapcsolódik a Jelentéshez, hiszen viszonyítási pontként szolgál a hazai programok értékeléséhez és számos kiváló ötlet magját veti el a későbbi MNB fenntarthatósági programokhoz. A külföldi jó gyakorlatok a Jelentésben táblázatos formában kerülnek bemutatásra, részletes kifejtésük ezen publikáció keretei között történik.

2. Fenntarthatóság a gyakorlatban

2.1. GLOBÁLIS KÖRKÉP

2.1.1. Az ENSZ éghajlatváltozási konferenciájának főbb eredményei

Globális megállapodást kötöttek az államok a COP 26 keretein belül. Az ENSZ 26. éghajlatváltozási konferenciáját (COP26) közel 200 állam részvételével tartották meg 2021-ben Glasgowban. Az Egyesült Királyság elnöklete alatt tartott konferencia négy fő területet jelölt meg a klímacélok teljesítése érdekében: 1) mitigáció, 2) adaptáció, 3) finanszírozás és 4) kollaboráció. Az éghajlatvédelmi csúcstalálkozón mind a négy területen előrelépés történt, többek között új kötelezettségvállalásokat helyeztek kilátásba a globális nettó zéró szén-dioxid-kibocsátás elérése érdekében, valamint az adaptáció finanszírozása kapcsán először sikerült globális megállapodást kötni. A COP 26 csúcstalálkozó legfontosabb eredménye a Glasgow Climate Pact elfogadása volt, amely nemcsak kiegészíti a Párizsi Megállapodás végrehajtási szabálykönyvét (Paris Rulebook), hanem egyúttal életben tartja a globális felmelegedés 1,5 Celsius fok alatt tartásával kapcsolatos reményeket.¹

2.1.2. Nemzetközi Valutaalap (IMF)

Felelős multilaterális pénzügyi szervezatként, az éghajlatváltozás súlyos makrogazdasági és pénzügyi hatásainak mérséklésére irányuló globális erőfeszítésektől, valamint a tagországok ezirányú igényeitől vezérelve az IMF az elmúlt években fokozta elkötelezettségét a klímaváltozással kapcsolatos kérdések kiemelt kezelése mellett és megkezdte az ezzel kapcsolatos szaktudás kiépítését.² Ezen törekvéseknek megfelelően a klímapolitikai aspektusok egyre hangsúlyosabban jelennek meg az IMF kiemelt jelentéseiben, szakpolitikai dokumentumaiban és a szervezet felügyeleti tevékenységében, hiszen időszzerűvé vált az éghajlati és zöld aspektusok szisztematikus és stratégiai integrálása az IMF tevékenységébe. A Nemzetközi Valutaalap célja, hogy mandátumának megfelelően az ezen a területen meglévő szakértelmének a tagországok részére történő rendelkezésre bocsátásával segítse tagjait az éghajlatváltozásból fakadó kihívások kezelésében és a megfelelő szakpolitikai válaszleptések koordinálásában.

Ezzel összhangban 2021 júliusában a szervezet „IMF Strategy to Help Members Address Climate Change Related Policy Challenges—Priorities, Modes of Delivery, and Budget Implications” címmel egy munkaanyagot is publikált, amely áttekinti az IMF éghajlatváltozással kapcsolatos eddigi tevékenységeit, emellett az éghajlatváltozás finanszírozásával kapcsolatos kérdéseket is boncolgat. A Nemzetközi Valutaalap továbbá kiemelten fontosnak tartja, hogy a koronavírusból való kilábalás során a döntéshozók mindent megtegyenek a zöld fellendülésért olyan döntések meghozatala révén, amelyek katalizálhatják a zöld beruházásokat és hozzájárulnak a pénzügyi rendszer „zöldítéséhez” a gazdasági talpraállás elősegítése és a klímakatasztrófa valószínűségének csökkentése érdekében.^{3,4}

2.1.3. Európai Központi Bank (ECB)

Az Európai Központi Bank (ECB) elnöke, Christine Lagarde számos megnyilatkozásában az EKB „zöldebbé” tétele, illetve a zöld monetáris politika mellett állt ki. Az EKB 2021. júliusában hozta nyilvánosságra a stratégiai keretrendszer felülvizsgálatának eredményeit, amelynek keretében ambiciózus klímaügyi akciótervet fogadott el. Az EKB fontolóra veszi, hogy milyen klímaügyi megfontolások építhetők be a monetáris politikai keretrendszerbe, emellett a makromodellezésben is

¹ <https://ukcop26.org/wp-content/uploads/2021/11/COP26-Presidency-Outcomes-The-Climate-Pact.pdf>

² <https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/09/26/pr19354-imf-joins-global-network-cen-banks-and-supervisors-as-observer-aim-to-green-financial-system>

³ <https://www.imf.org/en/Topics/climate-change/green-recovery>

⁴ <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2021/07/30/IMF-Strategy-to-Help-Members-Address-Climate-Change-Related-Policy-Challenges-Priorities-463093>

bővíti az elemzési kapacitásokat a klímaváltozás hatásainak figyelembevételével. Mindemellett figyelembe veszi a klímaügyi megfontolásokat a kockázatértékelés, fedezeti keretrendszer és a vállalati kötvényszerűsítések során is.⁵

Az európai bankfelügyelet területén az EKB a bankszektort érintő kulcsfontosságú kockázati tényezőként azonosította az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat, így a 2022-2024-re vonatkozó felügyeleti prioritások közé került az éghajlattal kapcsolatos és környezeti kockázat megfelelő kezelése.⁶ Az EKB egyik kiemelten fontos intézkedése volt, hogy felmérte és ellenőrizte a klímakockázatokkal szembeni vállalati és banki kitettségeket. A 2021-es éghajlati stresszteszt jelezte, hogy a bankok és a vállalatok számára a zöld irányelvekhez való gyors alkalmazkodás költségei jóval kisebbek, mint amennyibe a tévhit és a súlyos természeti katasztrófák kerülnének a jövőben. Az EKB továbbá 2021-ben elvégezte első, a klímaváltozásra való felkészültséget mérő értékelését is.⁷

Az EKB a saját szervezetén belül folyó, klímaváltozással kapcsolatos (kutató)munka centralizálására 2021 első negyedében létrehozta az EKB Klímaváltozási Központját⁸, ami jelzi, hogy mind a gazdaság, mind az EKB politikája szempontjából egyre nagyobb jelentőséggel bír az éghajlatváltozás kérdése. A központ vezetőjének Irene Heemskerk-et nevezték ki, aki 2021. június 15-től tölti be tisztségét.

2.1.4. Network for Greening the Financial System (NGFS)

Az NGFS 2021-ben is megerősítette elköteleződését az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a pénzügyi rendszer zöldítése mellett. A 2017-ben létrehozott Network for Greening the Financial System (NGFS) egy jelenleg 108 tagból és 17 megfigyelőből álló hálózat⁹, amelynek tagjai szakmai tapasztalataik és a legjobb gyakorlatok megosztásán keresztül éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatkezelési eszközöket dolgoznak ki a pénzügyi szektor részére. A hálózat márciusban publikálta az „Adapting central bank operations to a hotter world” című jelentését, amely a klímakockázatok (fizikai és átállási kockázatok) kezelését elősegítő jegybanki adaptációt mutatja be, különös tekintettel a hitelműveletekre, a hitelkockázat-mérséklési politikákra és az eszközvásárlásokra.¹⁰

A 2020-as évhez hasonlóan az NGFS 2021-ben is figyelmet fordított a klímaváltozáshoz kapcsolódó forgatókönyvek ismertetésére. Az NGFS Climate Scenarios című, 2021 júniusában publikált jelentésének legfontosabb újdonsága egy olyan online portál elindítása (Climate Impact Explorer), amelyen a felhasználók megismerhetik az éghajlatváltozásból fakadó fizikai kockázatok hatásait.

Egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a klímavédelmi szempontok betartását kikényszeríteni hivatott bírósági eljárások is. Az NGFS ezért vizsgálatokat folytatott azzal kapcsolatban, hogy a klímavédelemmel összefüggő bírósági eljárások milyen mértékű kockázatot jelentenek a mikroprudenciális felügyeletre és a pénzügyi stabilitás monitorozására.¹¹ Az NGFS a tagok közötti tudásmegosztás jegyében „Scenarios in Action” című felmérést készített 31 tag közreműködésével, amelyben a hálózat összefoglalja a tagok által alkalmazott különböző forgatókönyv-elemzési módszereket.

Emellett az NGFS decemberben megjelentette az első, klímavédelemmel kapcsolatos jegybanki közlemények készítésére szolgáló útmutatóját. A kézikönyvben kiemelik, hogy egyetlen egzakt módszer alkalmazása helyett jegybankonként eltérő eljárást kell alkalmazni, hiszen a jegybankok eltérhetnek mind a mandátumukat, mind a közzétételi kötelezettségeket illetően.¹²

⁵ https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr210708_1~f104919225.hu.html

⁶ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/priorities/html/index.hu.html>

⁷ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.202111guideonclimate-relatedandenvironmentalrisks~4b25454055.en.pdf>

⁸ https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr210125_1~3fc4ebb4c6.en.html

⁹ Az NGFS honlapján elérhető információk szerint 2022. március 17-én a hálózat 108 taggal és 17 megfigyelővel rendelkezett. <https://www.ngfs.net/en/about-us/membership>

¹⁰ https://www.ngfs.net/sites/default/files/media/2021/06/17/ngfs_monetary_policy_operations_final.pdf

¹¹ https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/climate_related_litigation.pdf

¹² https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/guide_on_climate-related_disclosure_for_central_banks.pdf

2.1.5. Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)

Az OECD kiemelt figyelmet fordít a zöld növekedésre és a fenntartható fejlődésre, továbbá a 2011-ben elfogadott Zöld Növekedési Stratégiája alapján fontos feladatának tekinti az e területen megfogalmazott célok megvalósítását és az ezekkel kapcsolatos tagállami szakpolitikák támogatását. A szervezet a korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben is aktívan hozzájárult a zöld és fenntartható növekedés előmozdításához a már meglévő programjainak és eszközeinek folytatásával, valamint új kezdeményezések indításával.

A tavaly májusban elindított Nemzetközi Klímaügyi Cselekvési Program (International Programme for Action on Climate – IPAC) célja, hogy rendszeres monitoring, a szakpolitikák értékelése és visszajelzés nyújtása révén támogassa a tagországok előrehaladását az üvegházhatást okozó gázok nettó nulla kibocsátása és egy ellenállóbb gazdaság felé. 2020 óta az OECD is figyelemmel kíséri a COVID-19 járvány alakulását és a pandémia miatt bevezetett helyreállítási intézkedések környezeti vonatkozásainak azonosítása és nyomon követése érdekében létrehozott egy Zöld Helyreállítási Adatbázist (Green Recovery Database),¹³ amelynek eredményeit 2021-ben tették közzé. Alapítóként továbbra is aktív tagja a Green Growth Knowledge Platformnak,¹⁴ ami egy nemzetközi szervezetekből és szakértőkből álló globális hálózat a zöld növekedéssel kapcsolatos elméletek és gyakorlatok vizsgálatára.

Az OECD 2021-ben számos rendezvénnyel és publikációval is hozzájárult a közös gondolkodáshoz a környezetvédelem, a zöld növekedés, a fenntarthatóság és a klímaváltozás területén. 2021 márciusában az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok finanszírozásáról tartott egyeztetést; az OECD Centre on Green Finance and Investment kutatóközpont októberben rendezte meg éves fórumát; novemberben pedig a Zöld Növekedési és Fenntartható Fejlődési Fórum (Green Growth and Sustainable Development Forum – GGSD Forum)¹⁵ keretében a városok és a közlekedési szektor zöld szempontú helyreállításáról szervezett konferenciát.

2.1.6. Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB)

A klímakockázatok pénzügyi stabilitási következményeinek vizsgálatában 2021-ben is fontos szerepet látott el a Financial Stability Board (FSB). A globális intézmény 2021. július 7-én átfogó ütemtervet (FSB Roadmap for Addressing Climate-Related Financial Risks) mutatott be az éghajlattal kapcsolatos pénzügyi kockázatok kezelésére, amely a szabályozó testületek és a nemzetközi szervezetek által többéves időtávon elvégzendő feladatokat vázolta fel négy kulcsterületen (vállalati szintű közzététel; adatok; sérülékenységek elemzése; valamint szabályozási és felügyeleti eszközök).¹⁶ Az FSB ütemterve a G20-csoport keretében működő Fenntartható Pénzügyi Munkacsoport (Sustainable Finance Working Group, SFWG) munkájával összhangban készült el egy szélesebb fenntartható pénzügyi ütemterv kidolgozása céljából.

Az FSB által 2015-ben felállított Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) munkacsoport a 2021. októberi státuszjelentésében arról számolt be, hogy 2021-ben felgyorsult a TCFD-ajánlások végrehajtása, globálisan a vállalatok több, mint fele hozta nyilvánosságra a klímaváltozásból eredő kockázatait. Az ajánlások mellett már több, mint 2600 szervezet fejezte ki támogatását, a támogató intézmények száma pedig több, mint egyharmadával nőtt a 2020. évi helyzetjelentés óta, azaz a TCFD-ajánlások napjainkra az éghajlatváltozással kapcsolatos jelentéstétel széles körben támogatott alapjává váltak.¹⁷

2.1.7. UNEP - Finance Initiative

Az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programja Pénzügyi Kezdeményezésének (UNEP FI) tagsága 2021-ben is tovább nőtt¹⁸ és már több, mint 450 pénzintézetet és 100 támogató szervezetet foglal magában. A karbonsemleges gazdaságra való áttérés támogatása érdekében áprilisban létrehozták a Glasgow Financial Alliance for Net Zero (GFANZ) kezdeménye-

¹³ <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/the-oecd-green-recovery-database-47ae0f0d/>

¹⁴ <https://www.oecd.org/greengrowth/greengrowthknowledgeplatform.htm>

¹⁵ <https://www.oecd.org/greengrowth/ggsd2021/>

¹⁶ FSB Roadmap for Addressing Climate-Related Financial Risks, 7 July 2021. <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P070721-2.pdf>

¹⁷ Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) 2021 Status Report. https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2021/07/2021-TCFD-Status_Report.pdf

¹⁸ <https://www.unepfi.org/news/2021-a-year-of-private-finance-stepping-up-sustainability-action/>

zést, amelyhez a 130 ezer milliárd USD tőkével rendelkező és a pénzügyi rendszer nagyjából 40%-át lefedő pénzügyi intézetek csatlakoztak. A GFANZ-hez tartozó négy szövetségből három az UNEP FI égisze alá tartozik: a Net-Zero Banking Alliance, amelyet 2021 áprilisában indítottak el és már több, mint 100 tagja van; a 2019-ben létrehozott, 60 tagot számláló Net-Zero Asset Owner Alliance; valamint a 2021 júliusában kezdeményezett Net-Zero Insurance Alliance. A Principles for Responsible Banking (PRB) kezdeményezés keretein belül 2021-ben a PRB 28 aláírója kötelezte el magát a pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés előmozdítása és az ügyfelek pénzügyi egészségének támogatása mellett.¹⁹

A TCFD tapasztalataira építve a UNEP FI 2021-ben társalapítója volt a természetrel kapcsolatos pénzügyi közzétételekkel foglalkozó munkacsoportnak (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures, TNFD). A munkacsoport 35 tagja és több, mint 100 intézmény dolgozik a 2023-ig elkészülő keretrendszer létrehozásán.²⁰

2.2. A NYUGATI JEGYBANKOK 2021-ES KEZDEMÉNYEZÉSEI

2.2.1. Banca d'Italia

Az olasz jegybank, a Banca d'Italia 2021-ben több klímaváltozással és zöldkötvénypiaci foglalkozó tanulmányt publikált. A „Central Banks, Climate Risks and Sustainable Finance” címmel megjelent kiadvány elsődlegesen jegybanki nézőpontból vizsgálja az éghajlatváltozáshoz kötődő kockázatokat és annak gazdasági következményeit.²¹

A Banca d'Italia kiemelt figyelmet fordít a zöldkötvénypiacra, ennek keretében két átfogó elemzést tett közzé „Green Bonds: the Sovereign Issuers’ Perspective”²² és „Everything you always wanted to know about green bond (but were afraid to ask)”²³ elnevezéssel. Míg előbbi tanulmány alapvetően a zöldkötvénypiac fejlődését és szuverén kötvénykibocsátói szempontból a zöldkötvények előnyeit és hátrányait tekinti át, addig utóbbi az ESG-kötvénypiac globális kínálatát helyezi középpontba.

2021 májusában az olasz G20-elnökség alkalmából a Banca d'Italia és a BIS Innovation Hub zöld és innovatív technológiai kihívások megoldását célzó versenyt hirdetett, amelyre több, mint 25 országból érkezett összesen 99 innovatív megoldási ötlet. A jegybankok közötti zöld együttműködést erősítve a Banca d'Italia és a Bank of England (BoE) közös kutatási konferenciát tartott, amelynek legfőbb célja a döntéshozók közötti viták ösztönzése volt a klímaváltozás makropénzügyi hatásaival és a zero kibocsátásra való áttéréssel kapcsolatban.

2.2.2. Banco de España

A Banco de España 2021-ben csatlakozott a BIS második, jegybankok számára fenntartott euróban denominált zöldkötvény befektetési alapjához. Emellett a spanyol jegybank elfogadta az Eurorendszer (the Eurosystem) által kidolgozott közös elveket a fenntartható befektetésekre, amelyek segítik az euróövezet tagállamait a karbonsemleges gazdaságra való áttéréssel illetően.²⁴

2.2.3. Banco de Portugal

A Banco de Portugal 2021-ben bejelentette, hogy csatlakozik a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS) által létrehozott, jegybankok számára fenntartott, euróban denominált zöldkötvény befektetési alaphoz. A portugál jegybank korábban már részt vett a BIS amerikai dollárban denominált befektetési alapjában, az újabb lépéssel pedig tovább erősíti klímavédelmi elköteleződését. Az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Banco de Portugal közös virtuális konferenciát is tartott

¹⁹ <https://www.unepfi.org/news/industries/banking/principles-for-responsible-banking-build-new-pathway-for-banks-to-collectively-accelerate-action-on-universal-financial-inclusion-and-health/>

²⁰ <https://www.unepfi.org/news/2021-a-year-of-private-finance-stepping-up-sustainability-action/>

²¹ https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/qef/2021-0608/QEF_608_21_ENG.pdf?language_id=1

²² https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/mercati-infrastrutture-e-sistemi-di-pagamento/approfondimenti/2021-003/N.3-MISP.pdf?language_id=1

²³ https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/qef/2021-0654/QEF_654_21.pdf?language_id=1

²⁴ https://www.bde.es/f/webbde/GAP/Secciones/SalaPrensa/NotasInformativas/21/presbe2021_14en.pdf

2021. március 15-én, amelynek keretében a résztvevők kiemelték, hogy a zöld és digitális beruházás jelenti az egyik legfőbb megoldást a koronavírus okozta válságból való kilábalásra.²⁵

2.2.4. Bank of England (BoE)

A Bank of England napirendjén 2021-ben is kiemelt figyelmet kapott a pénzügyi rendszer zöldítése, ennek eredményeképpen 2021 nyarán mérföldkőhöz érkezett a jegybank: klímakockázatokkal kapcsolatos stressztesztet jelentett be. A „2021 Biennial Exploratory Scenario: Financial Risks from Climate Change” nevű dokumentum szerint a stresszteszt célja az Egyesült Királyság teljes pénzügyi rendszerének fizikai és átmeneti kockázatokkal szembeni ellenálló-képességének vizsgálata, három scenáriót alapul véve. A BoE első ízben teszteli mind a bankokat, mind pedig a biztosítókat, ehhez egy kézikönyvet is publikált honlapján a résztvevő intézmények számára.²⁶ Az eredményeket 2022 májusában teszi közzé a jegybank.

A 2016-ban bevezetett vállalati kötvénnyvásárlási keretrendszerének (Corporate Bond Purchase Scheme – CBPS) zöldítését is célként tűzte ki a BoE. 2021 májusában egy munkaanyagot jelentetett meg, amelynek célja a CBPS-en keresztüli szénmentesítés ösztönzőinek és eszközeinek feltérképezése volt, novemberben pedig ennek folyományaként a BoE a CBPS zöldítésével kapcsolatos állásfoglalását is közzétette.

A TCFD-ajánlásoknak megfelelően a BoE 2021 nyarán immár második, klímakockázatokkal kapcsolatos jelentését (climate related financial disclosure) publikálta. A jelentés szerint 2020-ban nagyjából a felével sikerült csökkenteni a jegybank fizikai műveleteivel (épületek áramellátása, bankjegynyomtatás, légi közlekedés) összefüggésbe hozható károsanyag-kibocsátást. Bár ehhez a csökkenéshez a járványhelyzet is hozzájárult, a BoE szerint legnagyobb részben a megújuló energiaforrásból termelt villamosenergiára való áttérésnek köszönhető a csökkenő tendencia. A jegybank célja továbbra is az, hogy a károsanyag-kibocsátást 63%-kal csökkentse 2016 és 2030 között.²⁷

2021 októberében a Financial Conduct Authority-vel közösen felállított Climate Financial Risk Forum (CFRF) immár a második kézikönyvét publikálta, amely a pénzügyi szervezetek klímakockázatainak kezelésében nyújt segítséget a szervezeteknek. A kézikönyv főként a kockázatok elemzésére, scenárióelemzésre, közzétételre, innovációra, az éghajlatváltozással kapcsolatos adatokra és a különféle metrikákra fókuszál.²⁸

2.2.5. Bank of Greece (BoG)

A Bank of Greece (BoG) 2021-ben létrehozta a Klímaváltozási és Fenntarthatósági Központot (Climate Change and Sustainability Centre), amelynek elsődleges célkitűzése az éghajlatváltozással kapcsolatos jegybanki intézkedések összehangolása és a fenntarthatósági szempontok beépítése a jegybanki működésbe. Ezenkívül, a jegybank különféle szakterületeinek a fenntarthatósággal és a klímaváltozással kapcsolatos ügyeket illetően tanácsokat is ad.²⁹

2.2.6. Banque de France (BoF)

A Banque de France (BdF) elnöke, François Villeroy de Galhau 2021 elején bejelentette, hogy – a felelős befektetési stratégiával összhangban – a francia jegybank 2024 végére teljesen kizárja 22 milliárd euró értékű befektetési portfóliójából azon vállalatokat, amelyek kőszénrel kapcsolatos tevékenységet folytatnak. Emellett 2021-től kezdve minden olyan vállalatot is kizár befektetési portfóliójából, amely forgalmának több, mint 10%-a kőolajból, palagázból, olajhomokból, valamint ezen fosszilis energiahordozók kitermelése érdekében végzett sarkvidéki és mélytengeri kutatásból származik.³⁰

²⁵ <https://www.eib.org/en/press/all/2021-094-green-and-digital-investment-highlighted-as-key-to-covid-19-recovery-by-banco-de-portugal-and-eib>

²⁶ <https://www.bankofengland.co.uk/stress-testing>

²⁷ <https://www.bankofengland.co.uk/prudential-regulation/publication/2021/june/climate-related-financial-disclosure-2020-21>

²⁸ <https://www.bankofengland.co.uk/news/2021/october/climate-financial-risk-forum-session-two-outputs>

²⁹ <https://www.bankofgreece.gr/en/news-and-media/press-office/news-list/news?announcement=96b3e9b0-4595-4dee-b072-340e9b99c694> és <https://www.bankofgreece.gr/en/the-bank/organisation/climate-change-and-sustainability-centre>

³⁰ https://www.banque-france.fr/sites/default/files/medias/documents/responsible_investment_policy_reinforcing_exclusions_with_regard_to_fossil_fuels.pdf

A jegybanki struktúrában is változások álltak be, miután a BoF úgy döntött, hogy létrehoz egy klímaközpontot **Climate Change Centre** néven, amelynek fő feladata a jegybankon belüli klímaügyek koordinálása és monitorozása. A központ 2021 áprilisában kezdte meg működését, elnöke Nathalie Aufauvre, vezetői pedig Bertille Delaveau és Clément Bourgey.

A tudásmegosztás érdekében a Banque de France 2021-ben három szemináriumot is rendezett, amelyek a klímaváltozás és a klímakockázatok hatásait vizsgálták. 2021 novemberében „Climate Risk measurement of assets eligible as collateral for refinancing operations – focus on Asset Backed Securities”, júliusban „Climate Change in Developing Countries: Global Warming Effects, Transmission Channels and Adaptation Policies”, míg áprilisában „No country is an island: International cooperation and climate change” címmel értekeztek a témában a szakértők.³¹

2.2.7. Banque centrale du Luxembourg (BCL)

A Banque centrale du Luxembourg (BCL) 2021-ben fontos – a pénzügyi szektor részére sürgős intézkedéseket előrevetítő – kutatási eredményeket prezentált a luxemburgi pénzügyi intézmények éghajlatváltozásnak való kitettségével kapcsolatban. A jelentés szerint a luxemburgi bankok nem készültek fel a klímaváltozás jelentette kockázatokra, miközben az uniós tagállamok közül Luxemburg az egyik legkitettebb a fizikai kockázatoknak (1980 és 2017 között az országot 718 millió euró értékű veszteséget szenvedett el az éghajlatváltozásnak köszönhetően).³²

2.2.8. Banque Nationale de Belgique

A belga jegybank klíma- és környezeti kockázatokkal foglalkozó hubot hozott létre 2021-ben. Az új, intézményközi szervezeti egység feladata az éghajlati kockázatokkal kapcsolatos az információk megosztása és az együttműködés fokozása. A jegybank azt is bejelentette, hogy a saját szénlábnomának csökkentésén folyamatosan dolgozik, így az energia- és papírfogyasztás csökkentése, valamint a fenntartható hulladékkezelés prioritásként szerepel a jegybank mindennapjaiban.³³

2.2.9. Central Bank of Ireland

A Central Bank of Ireland 2021-ben bejelentette, hogy csatlakozik a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS) által létrehozott, jegybankok számára fenntartott amerikai dollárban denominált zöldkötvény befektetési alaphoz. Az ír jegybank kutatások publikálásával is igyekszik hozzájárulni a klímaváltozás elleni küzdelemhez.

A Central Bank of Ireland 2021-ben két fontos elemzést tett közzé az éghajlatváltozással kapcsolatban. Az egyik publikáció „Green Bonds: A Snapshot of Global Issuance and Irish Securities Holdings” címmel az európai zöldkötvénypiacot és az ír zöldkötvény-tulajdonosok összetételét vizsgálja.³⁴ A másik publikáció „Understanding the Future of Insurance: Climate & Emerging Risk” címmel jelent meg, amelynek elsődleges célja volt felmérni az ír biztosítási szektor klímakockázatokra való felkészültségét.³⁵

Mindezek mellett az ír jegybank egy klímaváltozással foglalkozó szervezeti egységet (Climate Change Unit) hozott létre a jegybanki szervezeten belül az egyre növekvő klímakihívások kezelésére.

2.2.10. Croatian National Bank (HNB)

A Croatian National Bank (HNB) 2021 júniusában csatlakozott az NGFS-hez, amellyel a horvát jegybank fontos lépést tett a nemzetközi klímavédelmi együttműködés felé. Emellett a HNB a pénzügyi szektorban folytatott felmérésével rávilágított arra, hogy a horvát bankok, bár tisztában vannak a klímakockázatokkal, alábecsülik az ezen kockázatoknak való kitettségüket, miközben – utóbbival párhuzamosan – túlbecsülik az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra

³¹ <https://www.banque-france.fr/en/conferences-and-media/seminars-and-symposiums/research-seminars>

³² https://www.bcl.lu/fr/publications/revue_stabilite/rfs-2021/RSF-2021_04_CHAPTER4_ANALYSE_1.pdf

³³ <https://www.nbb.be/en/articles/national-bank-wants-make-financial-system-greener-climate-focused-risk-management>

³⁴ <https://www.centralbank.ie/statistics/statistical-publications/behind-the-data/green-bonds-a-snapshot-of-global-issuance-and-irish-securities-holdings>

³⁵ <https://www.centralbank.ie/docs/default-source/regulation/industry-market-sectors/insurance-reinsurance/solvency-ii/communications/understanding-the-future-of-insurance.pdf>

való átállásból fakadó lehetőségeket. A jelentésből az is kiderül, hogy a pénzügyi intézmények az üzleti tevékenységük adaptálásához szabályozási útmutatást és támogatást várnak el a jegybanktól, amely jól mutatja a központi bankok nélkülözhetetlen szerepét a pénzügyi szektor felkészítésében a fizikai és átmeneti kockázatokra.³⁶ A Croatian National Bank és az EBRD (European Bank for Reconstruction and Development) közös, 2021. április 29-én tartott online rendezvénye szintén a pénzügyi rendszer feladatát emelte ki a gazdaság zöldítésében.

2.2.11. Danmarks Nationalbank

A Danmarks Nationalbank a zöldkötvény-piac fejlődése szempontjából rendkívül fontos közleményt adott ki 2022 elején: a dán jegybank 2022. január 19-én kibocsátotta az ország első, tízéves zöld államkötvényeit a „the Kingdom of Denmark’s Green Bond Framework” keretrendszerrel összhangban. A zöldkötvény-kibocsátásból származó bevételekből a kormányzat a megújuló energiatermelésre és a közlekedési szektor zöldítésére fókuszáló kormányzati projekteket finanszírozza.³⁷

A dán jegybank a klímaváltozás és a jegybankok szerepéről is publikált egy anyagot 2021 júliusában.³⁸ A „Climate Change and the role of central banks” című jelentés hangsúlyozza, hogy a klímaváltozás és a zöld gazdaságra való átmenet kockázatokkal járhat a pénzügyi rendszerre nézve. A jelentés kiemeli, hogy a jegybankok között egyetértés mutatkozik abban a tekintetben, hogy a központi bankoknak figyelemmel kell kísérniük a klímaváltozás árstabilitásra gyakorolt esetleges kockázatait. Abban ugyanakkor még nincs egyetértés, hogy a jegybankoknak mennyiben kell hozzájárulniuk az átmenethez.

2.2.12. De Nederlandsche Bank (DNB)

A De Nederlandsche Bank (DNB) kiemelt figyelmet fordít mind a klímaváltozáshoz köthető kockázatok azonosítására és kezelésére, mind az energiaátmenet elősegítésére. A holland jegybank márciusban publikálta első jelentését a klímaváltozásból fakadó pénzügyi kockázatokról és lehetőségekről, amely összhangban áll a Financial Stability Board Task Force on Climate-related Financial Disclosures munkacsoport céljával. A jelentés bemutatja azon jegybanki felelősségi körben tehető lépéseket, amelyek a klímaváltozással kapcsolatos kockázatok azonosítására és mérséklésére szolgálnak. Ezek a lépések – összhangban a jegybanki mandátummal – az eszköz- és forráskezelés, a pénzügyi szektor felügyelete, a gazdasági tanácsadás és statisztikák közzététele.³⁹

A holland jegybank új klímaváltozási stratégiát (Sustainable Finance Strategy 2021-2025) fogadott el 2021 júliusában, amely meghatározza a jegybank éghajlatváltozással kapcsolatos főbb célkitűzéseit.⁴⁰ Ezzel összhangban a jegybank külön szervezeti egységet hozott létre Sustainable Finance Office néven az éghajlatváltozáshoz köthető kockázatok értékelésére és kezelésére, valamint a fenntartható pénzügyi stratégiájának implementálására.

A DNB a tavalyi év során felmérést is végzett a holland pénzügyi intézmények körében, amely alapján megállapította, hogy a legtöbb pénzügyi intézmény nem kezeli megfelelően a klímaváltozáshoz köthető kockázatokot, mindössze a bankok 10%-a építi be a fenntarthatóságot az általános kockázatkezelésébe.^{41 42} Az ENSZ 26. éghajlatváltozási konferenciája alkalmából számos zöld célokat támogató ígéretet fogalmazott meg a DNB. Ezek között szerepel a fenntartható monetáris politika, fizetési rendszer és jegybanki működés támogatása, a klímakockázatoknak ellenálló pénzügyi rendszer kialakítása és a fenntarthatóságról szóló statisztikák és adatok közzététele.⁴³

³⁶ <https://www.hnb.hr/en/-/adapting-to-climate-change-has-no-alternative-1>

³⁷ <https://www.nationalbanken.dk/en/pressroom/Pages/2021/12/DNN202122236.aspx> és https://www.nationalbanken.dk/en/governmentdebt/green_bonds/Pages/default.aspx

³⁸ https://www.nationalbanken.dk/en/publications/Documents/2021/07/ANALYSIS_No.%2019_Climate%20change%20and%20the%20role%20of%20central%20banks.pdf

³⁹ <https://www.dnb.nl/en/actueel/dnb/older-news/news-2021/dnb-publishes-its-first-report-on-financial-climate-related-risks-and-opportunities-in-accordance-with-tcf-recommendations/>

⁴⁰ <https://www.dnb.nl/media/pf5a4wmp/sustainable-finance-strategy-dnb-13-7-2021.pdf>

⁴¹ <https://greencentralbanking.com/2021/12/13/dnb-dutch-banks-climate-risk/>

⁴² https://www.dnb.nl/media/shoftigm/web_brochure_op-weg-naar-een-duurzame-balans.pdf

⁴³ <https://www.dnb.nl/media/qv2dgn50/dnb-pledge-cop26.pdf>

2.2.13. Eesti Pank (Bank of Estonia)

Az Eesti Pank (Bank of Estonia) 2021 őszi új akciótervet fogadott el, amely cselekvési tervet irányoz elő a fenntartható fejlődéssel és az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásokra. A bank cselekvési tervének irányítására új koordinációs testületet hozott létre, amelyet az észti jegybank alelnöke vezet.⁴⁴

Az akcióterv számos területen meghatározza a jegybank előtt álló feladatokat: többek között célként tűzte ki az éghajlatváltozás kezeléséhez szükséges adathiány leküzdését; 2023-tól évente tesz majd közzé TCFD-jelentést a nem monetáris politikai portfólióját illetően, ezenkívül célként tűzték ki a klímaváltozás gazdaságra és pénzügyi rendszerre gyakorolt hatásával kapcsolatos tanácsadást is a kormány számára.

2.2.14. Latvijas Banka

A Latvijas Banka 2021 szeptemberében nemzetközi konferenciát tartott „Sustainable Economy in Times of Change” címmel, amely többek között a jegybankok és a pénzügyi szektor szerepét emelte ki a fenntartható gazdaságra való átalakulásban.⁴⁵ Ezzel összefüggésben a Latvijas Banka 2021 novemberében elfogadta fenntarthatósági stratégiáját (Sustainability Strategy), amelynek célkitűzései a fenntartható monetáris politika és pénzügyi rendszer, a fenntartható készpénzforgalom, a fenntartható befektetések és a fenntartható jegybanki működés.⁴⁶

2.2.15. Lietuvos Bankas

Litvánia jegybankja, a Lietuvos Bankas is több fontos bejelentést tett 2021-ben a klímaváltozás kezelésével összefüggésben. Döntés született többek között arról, hogy a felelős befektetési elveket és a klímaszempontokat figyelembe fogja venni a portfóliókezelésnél, ezenkívül beépíti az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat a felügyeleti eljárásokba.⁴⁷ 2021. szeptember 7-én jelentette meg a jegybank a szén-dioxid-kibocsátását taglaló kiadványát CO2 Footprint Report néven, amelyet évente publikál.

2.2.16. Österreichische Nationalbank (OENB)

Az osztrák jegybank 2021. október 7-én a SUERF - The European Money and Finance Forum-mal közösen online konferenciát szervezett „Climate protection: state of play, division of labor, steps forward” címmel. A rendezvényen a magas szintű szakértők áttekintették a klímavédelem érdekében tett főbb globális és európai lépéseket. A konferencia rávilágított arra, hogy a klímaváltozás hatásainak kezeléséhez elengedhetetlenül szükséges a különféle politikák közötti szinergia és koordináció megteremtése.⁴⁸

Az OeNB a 2021-es Pénzügyi Stabilitási Jelentésében publikált egy klímastressz-tesztel kapcsolatos tanulmányt, amelynek keretein belül a szén-dioxid árazás osztrák bankrendszerre gyakorolt hatását vizsgálták. Az eredményeik rávilágítottak arra, hogy rendezetlen átmenet esetén jelentős negatív hatások érnek a gazdaság bizonyos ágazatait, ideértve a mezőgazdaságot és a közlekedési szektort, ezekben ugyanis jelentős mértékben emelkedne a nemteljesítési arány.⁴⁹

2.2.17. Suomen Pankki (Bank of Finland)

A Suomen Pankki (Bank of Finland, BoF) is tovább erősítette elköteleződését az éghajlatváltozás elleni küzdelem iránt, hiszen új jegybanki stratégiájának középpontjába a fenntartható fejlődést és a gazdasági stabilitást helyezte. Ezen cél elősegítése érdekében a finn jegybank kiemelten kezeli a felelős befektetési elvek kidolgozását és befektetési során az

⁴⁴ <https://www.eestipank.ee/en/about-us/eesti-pank-pledge-climate-change-action>

⁴⁵ <https://www.bank.lv/en/publications-r/news-and-articles/press-releases/12585-latvijas-banka-hosts-an-international-conference-sustainable-economy-in-times-of-change>

⁴⁶ <https://www.bank.lv/en/publications-r/news-and-articles/press-releases/12665-sustainability-strategy-of-latvijas-banka-has-been-approved>

⁴⁷ <https://www.lb.lt/en/news/bank-of-lithuania-to-manage-its-financial-assets-based-on-sustainable-investment-principles>

⁴⁸ <https://www.oenb.at/en/Calendar/2021/2021-10-07-climate-protection-state-of-play-division-of-labor-steps-forward.html>

⁴⁹ <https://www.oenb.at/en/Publications/Financial-Market/Financial-Stability-Report/2021/financial-stability-report-42.html>

alábbi három megközelítést alkalmazza: 1) ESG-integráció, 2) normaalapú szűrés (norm-based screening) és 3) tematikus befektetések.⁵⁰

2.2.18. Sveriges Riksbank

A Sveriges Riksbank éghajlatvédelmi felelősségét hangsúlyozva 2021-től kizárólag olyan vállalati kötvényeket vásárol, amelyek teljesítik a nemzetközi fenntarthatósági szabályokat.⁵¹ Ezzel összefüggésben a Riksbank legújabb klímaváltozási jelentésében ismerteti, hogy miért elengedhetetlen a klímaváltozás figyelembevétele a jegybanki mandátum teljesítésében és a jegybanki stratégia felállítása a klímakockázatok kezelésére, valamint nemzetközi klímavédelmi perspektívából áttekinti a svéd pénzügyi rendszer működését is.⁵²

2.2.19. Federal Reserve System (FED)

Az amerikai jegybank szerepét betöltő Federal Reserve System (Fed) viszonylag széles hatáskörrel rendelkezik a pénzügyi rendszer éghajlattal kapcsolatos kockázatainak mérlegelésére és enyhítésére. Bár az utóbbi években a Fedet számos kritika érte amiatt, hogy nem tesz eleget a klímavédelemért, Joe Biden amerikai elnök beiktatása óta a jegybank a korábbiaknál nagyobb figyelmet szentel az éghajlati kérdéseknek.⁵³

Az NGFS-hez 2020 végén történt csatlakozáson túlmenően a növekvő jegybanki aktivitás jele az is, hogy jelenleg az amerikai jegybank az Európai Központi Bankkal együtt társelnöki tisztséget tölt be a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS) pénzügyi rendszert érintő klímakockázataival foglalkozó munkacsoportjában. 2021-ben pedig két új bizottságot is létrehozott a Fed, az egyiket annak tanulmányozására, hogy az éghajlatváltozás miként befolyásolhatja az ország gazdasági stabilitását, a másikat pedig az általa felügyelt egyes bankok vizsgálatára. A pénzügyi rendszer stabilitását érintő klímakockázatok felmérésével és kezelésével foglalkozó, 2021 márciusában felállított bizottság, a Financial Stability Climate Committee (FSCC) makroprudenciális perspektívában látja el feladatát számos nemzetközi és hazai hatósággal együttműködésben, kiegészítve a mikroprudenciális hatáskörrel rendelkező és a New York-i Fed alelnöke, Kevin Stiroh által vezetett felügyeleti klímabizottság (Supervision Climate Committee, SCC) munkáját.⁵⁴

A Fed számos tanulmányt és egyéb publikációt jelentet meg annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet a klímaváltozás negatív hatásaira. E tekintetben nívumnak számított egy tavaly augusztusban publikált kutatásuk, amelyben 124 ország GDP- és hőmérsékletadatait vizsgálva arra a következtetésre jutottak, hogy a hőmérséklet megemelkedése „nagyon erős” negatív hatással lesz az egy főre eső GDP növekedésére, valamint kihathat a gazdasági tevékenység megoszlásának egészére is, volatilitást idézve elő. A kutatás a növekedési kockázatok eloszlását vizsgálta, amit összekötött a napi hőmérséklet-ingadozásokkal. Ez alapján pedig megállapította, hogy a lefelé mutató kockázatok jelentősebb mértékben kötődnek a hőmérsékleti szinthez, mint a felfelé mutató kockázatok.⁵⁵

Az éghajlatváltozás és a klímasemleges gazdaságra történő átállás nyomán rendszerszintű kockázatok jelenhetnek meg a pénzügyi szektorban. Ez a felismerés vezette 2021-ben a Fed New York-i tagbankját, hogy egy új stressz-tesztelési eljárást dolgozzon ki a pénzügyi intézmények klímakockázatokkal szembeni ellenálló-képességének felmérésére. Ennek

⁵⁰ <https://www.suomenpankki.fi/globalassets/en/monetary-policy/management-of-reserves/responsible-investment-principles/bank-of-finland-responsible-investment-principles.pdf>

⁵¹ <https://www.riksbank.se/en-gb/press-and-published/notices-and-press-releases/notices/2021/riksbank-takes-sustainability-into-account-when-purchasing-corporate-bonds/>

⁵² <https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/ekonomiska-kommentarer/engelska/2021/sustainability-considerations-when-purchasing-corporate-bonds.pdf> és <https://www.riksbank.se/en-gb/about-the-riksbank/the-riksbanks-work-on-sustainability/climate-report/2021/the-riksbanks-climate-report-december-2021/>

⁵³ https://www.axios.com/fed-climate-change-powell-brainard-c01f422e-e812-4b98-ad3d-b3b0e842b917.html?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=newsletter_axiosgenerate&stream=top

⁵⁴ https://www.centralbanking.com/central-banks/financial-stability/macro-prudential/7814781/fed-to-launch-new-committee-on-climate-risk?utm_campaign=Central%20Banking%20Newsletter%20-%20Daily%20briefing%20&utm_medium=email&_hsmt=97197773&hsenc=p2ANqtz-PY3KMIF7bKO0lCnJFY3NNNx-Hg5mJZ2Zmq-L08ucWTm6KWY2T8NvoNs3Lc4K3O0mcUPa7syfOt56y45c_RbgXI7lwQ&utm_content=97197773&utm_source=hs_email

⁵⁵ <https://greencentralbanking.com/2021/08/23/fed-study-shows-impact-of-climate-change-on-gdp/>

keretében a globális nagybankok tőkehelyzetét és klímakockázati kitettségét vizsgálták a fosszilis tüzelőanyagok árának 2020-as összeomlásakor.⁵⁶

2.3. AZ ÁZSIAI JEGYBANKOK ÉS A FENNTARTHATÓSÁG

2.3.1. Bank Negara Malaysia (BNM)

A maláj jegybank (Bank Negara Malaysia, BNM) **Climate Change and Principle-Based Taxonomy (CCPT)** címmel **2021. április 30-án** kiadta zöldtaxonómiáját a pénzügyi intézmények részére, amelyben az üzleti tevékenységek klímavédelmi szempontú besorolásánál külön hangsúlyt fektet az egyes szektorok és szereplők által már meghozott konkrét fenntarthatósági intézkedésekre.⁵⁷ A taxonómia megalkotása illeszkedik a délkelet-ázsiai hasonló törekvések sorába, a Délkelet-Ázsiai Nemzetek Szövetsége (Association of Southeast Asian Nations, ASEAN) ugyanis a tavalyi év végén szintén saját taxonómiát jelentetett meg.

A BNM a klímaváltozás pénzügyi rendszerre gyakorolt hatásának megértése érdekében 2019 óta a szektor szereplőivel együtt közös bizottságot működtet (Joint Committee on Climate Change, JC3), amelynek támogatásával 2021. december 27-én konzultációra bocsátották a klímakockázatok értékelésére és klímaszcenáriók elemzésére vonatkozó iránymutatást (Exposure Draft on Climate Risk Management and Scenario Analysis). A dokumentum elvárásokat fogalmaz meg a pénzügyi intézmények számára, hogyan integrálják üzleti és kockázati stratégiáikba a fenntarthatósági megfontolásokat. Emellett a JC3 tagjai támogatták azt a javaslatot is, hogy 2024-től az intézmények számára kötelező legyen a TCFD elveinek megfelelő nyilvánosságra hozatal.⁵⁸

A Bank Negara Malaysia mindezekén túl a JC3 égisze alatt virtuális konferenciát is szervezett „FinanceForChange” néven, amelyen a résztvevők áttekintették a jegybank klímaváltozással kapcsolatos szerepét, a különféle finanszírozási formákat.⁵⁹

2.3.2. Bank of Japan (BoJ)

A japán jegybank 2021 júliusában hirdette meg a klímastratégiáját, amelyben az éghajlatváltozással összefüggő feladatait vette számba olyan területeken, mint a monetáris politika, a pénzügyi rendszer stabilitásának biztosítása, a kutatás, a nemzetközi pénzügyi együttműködés, valamint a bank üzleti tevékenysége és külső kommunikációja. A stratégia égisze alatt létrehoztak egy „Climate Coordination Hub” nevű munkacsoportot, amelynek célja, hogy platformot nyújtson a jegybankon belül a különféle szervezeti egységek zöld pénzügyekkel és fenntartható stratégiákkal kapcsolatos tudásmegosztására, emellett koordinatív feladatokat is ellát a zöld gazdaságra való áttérés során felmerülő egyéb feladatok esetében.⁶⁰

A BoJ 2021 szeptemberében zöldhitel-programot is meghirdetett „Climate Response Financing Operations” néven. A zöldhitel-programon keresztül a BoJ 0%-os kamatszint mellett biztosít egy éves futamidővel zöldcélú projektek és beruházások finanszírozására forrásokat a japán pénzügyi közvetítőrendszer kiválasztott szereplői számára. A tervek szerint a program 2031. március 31-ig tart. A kezdeményezés keretein belül a Bank of Japan összesen 17,84 milliárd USD (2048 milliárd jen) értékben helyez majd ki forrásokat.⁶¹

2.3.3. Bank of Korea (BoK)

Dél-Korea jegybankja a 2020 júniusában bejelentett „BOK 2030” nevű stratégiájában rögzített ígéretével összhangban, miszerint vezető szerepet fog játszani a klímaváltozással kapcsolatos pénzügyi kérdések rendezésében, 2021 áprilisában létrehozta a Climate Change Response Task Force elnevezésű, klímaváltozással foglalkozó munkacsoportját a jegybank

⁵⁶ https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/staff_reports/sr977.pdf

⁵⁷ <https://www.bnm.gov.my/-/climate-change-principle-based-taxonomy>

⁵⁸ <https://www.sc.com.my/resources/media/media-release/joint-statement-by-bank-negara-malaysia-and-securities-commission-malaysia-advancing-the-financial-sectors-response-to-climate-risk>

⁵⁹ <https://www.bnm.gov.my/-/jc3-to-host-flagship-event-on-climate-change-financeforchange-virtual-conference-from-23-25-june-2021>

⁶⁰ https://www.boj.or.jp/en/announcements/release_2021/rel210716b.pdf

⁶¹ https://www.boj.or.jp/en/announcements/release_2021/rel211223a.pdf

klímaváltozással kapcsolatos stratégiájának kidolgozása céljából.⁶² A munkacsoport 2021 októberi jelentése szerint eddig főként kutatásokkal és elemzésekkel foglalkoztak, ezenkívül, azt vizsgálják, milyen monetáris politikai eszközökkel (zöld hitelek KKV-knak) ellensúlyozhatják a klímaváltozás negatív gazdasági és pénzügyi hatásait. Emellett a BOK 2021 szeptemberi közleménye szerint az ESG-szempontra fokozottan odafigyelnek a devizaeszközök kezelésekor (a BOK a negative screening stratégiát alkalmazza), illetve egy saját fejlesztésű negatív szűrési rendszer létrehozását is kilátásba helyezték 2-3 éven belül.

2.3.4. Bank of Russia (CBR)

Az orosz jegybank is több fontos lépést tett a pénzügyi rendszer zöldítése érdekében a 2021-es év során. A CBR 2021 júliusában a részvénytársaságok számára ajánlásokat fogalmazott meg az ESG-faktorok (környezeti, társadalmi és irányítási) közzétételével kapcsolatban. A vállalatok egyénileg határozhatják meg, milyen formában és miről szeretnének riportálni, az üzleti tevékenységük jellegétől és méretétől függően. Az intézkedés célja a befektetési hajlandóság növelése, a felelős vállalatirányítás fokozása, valamint a befektetők, az állam és a közintézmények közötti kapcsolatok javítása. A jegybanki dokumentum az éghajlattal kapcsolatos pénzügyi nyilvánosságra hozatali (TCFD) munkacsoport ajánlásaival, valamint a Global Reporting Initiative (GRI) sztenderdjeivel összhangban került kialakításra.⁶³

A CBR az év második felében bejelentette, hogy csökkenteni fogja azoknak a bankoknak a tőkekövetelményeit, amelyek környezetbarát projektekre nyújtanak hitelt. Ugyanakkor, szigorítani fogja az azon bankokra vonatkozó követelményeket, amelyek hitelt nyújtanak a környezeti terhelésüket eltitkoló vállalatoknak. A jegybank figyelembe fogja venni a zöld, valamint a kevésbé környezetbarát, úgynevezett „barna” projektek szabályozása kapcsán az éghajlatváltozásból eredő kockázatokat is.

Az orosz jegybank 2021 őszén azt is bejelentette, hogy hosszú távú stresszteszt kifejlesztésén dolgozik, amelynek keretein belül a szénmentesítés gazdaságra gyakorolt hatását vizsgálják. A tervek szerint két scenáriót vesznek majd alapul, az egyik a 2030-ig, a másik pedig a 2050-ig tartó időszakra vonatkozik. Az intézmény célja az, hogy a szénmentes gazdaságra való átállás orosz gazdasági szerkezetre gyakorolt hatását feltérképezzék.

A következő 3 év feladatait a CBR novemberben publikált klímastratégiája határozza meg. A dokumentum szerint a jegybank

- részt vesz a piaci infrastruktúra és
- a fenntartható fejlődést szolgáló finanszírozási eszközök kidolgozásában;
- valamint ösztönözni fogja a vállalatokat az ESG-kritériumok (környezeti, társadalmi és irányítási) alkalmazására.

A CBR szerint kulcsfontosságú a klímakockázatok hatásával kapcsolatos rendszeres stresszteszt végzése is. Emellett, az orosz jegybank kiemelt feladatának tekinti a prudenciális szabályozásra és felügyeletre vonatkozó javaslatok kidolgozását is, amellyel ösztönöznék a pénzintézeteket az ESG-kockázatok figyelembevételére. A Bank of Russia célja még ezenkívül a fenntartható fejlődés elveinek saját működési folyamatába való bevonása.⁶⁴

2.3.5. Monetary Authority of Singapore (MAS)

A szingapúri jegybank a zöld pénzügyek fejlesztését illetően Ázsia egyik legproaktívabb jegybankja, működésének szinte minden szegmensébe beilleszti a fenntarthatósági szempontokat. Mindez azért is rendkívül fontos, mert Szingapúr pénzügyi szektora kulcsszerepet tölthet be a fenntartható és zöld pénzügyek előmozdítását tekintve az ázsiai régióban. Mindezen célok megvalósítása érdekében a szingapúri jegybank az elmúlt évben aktív lépéseket tett a városállam pénzügyi életének zöldítése érdekében, amely főként abban nyilvánult meg, hogy szorgalmazta a pénzügyi intézmények döntéshozatali folyamataiba az ESG-kritériumok beépítését; támogatta a zöld pénzügyeket érintő különféle irányelvek és standardok kialakítását, valamint a kapacitásfejlesztést; ezenkívül kezdeményezéseivel előmozdította a zöldkötvény-piac fejlődését.

⁶² <https://www.bok.or.kr/eng/bbs/E0000634/view.do?nttid=10067642&menuNo=400069&pageIndex=1>

⁶³ <https://www.cbr.ru/eng/press/event/?id=11067>

⁶⁴ <https://www.cbr.ru/eng/press/event/?id=12397>

A 2019-ben meghirdetett zöld pénzügyi akcióterv (Green Finance Action Plan) égisze alatt a MAS még 2020. november 24-én a világon egyedülállónak számító támogatási rendszert vezetett be Green and Sustainability-Linked Loan Grant Scheme (GSLs) néven, amely 2021. január 1-től kezdte meg működését. A GSLs arra ösztönzi a bankokat, hogy zöld és fenntartható hitelekkel kapcsolatos keretrendszereket alakítsanak ki azért, hogy az ilyen finanszírozás a kis- és középvállalkozások számára is elérhetőbbé váljon.⁶⁵

2021-ben megkezdte működését a 2020. október 13-án létrehozott Singapore Green Finance Center (SGFC). A kutatóközpontot a londoni Imperial College Business School és a Singapore Management University (SMU) Lee Kong Chian School of Business tanszéke a szingapúri jegybank, a MAS támogatásával indította el, célja a zöld pénzügyekkel kapcsolatos kutatások végzése, valamint a tehetséggondozás. A központ létrehozása azért is kiemelt jelentőséggel bír, mert ez volt az első, kimondottan zöld pénzügyekre fókuszáló kutatóközpont a városállamban.⁶⁶ A központ 2021-ben olyan cikkeket jelentetett meg, mint a „Greenwashing: Evidence from Hedge Funds”, vagy „Climate Change and the Future of Food”.⁶⁷

2021. január 28-án a jegybank által összehívott munkacsoport, a Green Finance Industry Taskforce (GFIT) egy taxonómia-rendszert dolgozott ki a szingapúri székhelyű pénzügyi intézmények számára azért, hogy elhatárolhatók legyenek, melyek a zöld tevékenységek, illetve melyek azok, amelyek jelenleg még nem teljesen zöldek, de hozzájárulnak az átmenet-hez. Más taxonómiáktól eltérően a konzultációs dokumentumban javasolt definíciós készlet átmeneti tevékenységeket (transition activities) is meghatároz, amelyek lehetővé teszik az elmozdulást a fenntarthatóság irányába, ugyanakkor a kiindulási helyzetet is figyelembe veszik. A GFIT a fenntartható tevékenységeket zöld kategóriába, az átmenetieket sárgába, míg a fenntarthatatlan tevékenységeket piros kategóriába sorolta.⁶⁸

A taxonómia mellett a GFIT 2021 januárjában egy kézikönyvet is kiadott, „Handbook on Implementing Environmental Risk Management” címmel. A kiadvány útmutatóul szolgál a bankok, biztosítók és eszközközvetítők számára a környezeti kockázatok kezelésével kapcsolatos legjobb gyakorlatokat illetően.

2021 júniusában a MAS online kereteken belül ismertette az első fenntarthatósági jelentését (Sustainability Report). Az anyag bemutatja a szingapúri jegybank éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességének növelésére irányuló, valamint a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos stratégiáit; a zöld pénzügyi ökoszisztéma fejlesztését elősegítő kezdeményezéseit; illetve a fenntartható, legjobb gyakorlatok saját működésébe integrálásának lépéseit.

A közzétételi kötelezettségekkel kapcsolatos szabályozást tekintve is termékeny év volt 2021. A MAS 2022 júniusától elvárja a pénzügyi intézmények éghajlattal kapcsolatos jelentéstételét a nemzetközi közzétételi keretrendszerekkel összhangban.⁶⁹

A MAS 2021. júniusában 1,8 milliárd USD értékű zöld befektetési programot is létrehozott Green Investments Programme (GIP) néven. A GIP célja, hogy létrehozzanak egy olyan, az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenálló befektetési portfóliót, amely előmozdítja a zöld fókuszú állami befektetési stratégiákat a támogatott zöld projektek megvalósulásának katalizálásával.⁷⁰

A jegybanki struktúrán belül is változások történtek: a MAS 2021 szeptemberében külön, fenntarthatósággal foglalkozó szervezeti egységet (Sustainability Group) hozott létre a jegybankon belül, vezetőjének Dr. Darian McBain-t választották.⁷¹

⁶⁵ <https://www.mas.gov.sg/news/media-releases/2020/mas-launches-worlds-first-grant-scheme-to-support-green-and-sustainability-linked-loans>

⁶⁶ <https://www.mas.gov.sg/news/media-releases/2020/singapores-first-centre-of-excellence-to-drive-asia-focused-green-finance>

⁶⁷ <https://www.singaporegreenfinance.com/research/>

⁶⁸ <https://www.mas.gov.sg/news/speeches/2021/what-we-need-to-do-to-make-green-finance-work>

⁶⁹ <https://www.businesstimes.com.sg/banking-finance/climate-linked-financial-disclosures-to-be-legally-binding-align-to-one-global>

⁷⁰ <https://www.greenfinanceplatform.org/policies-and-regulations/singapores-green-investments-programme> és <https://www.channelnewsasia.com/business/mas-green-investment-programme-climate-change-sustainability-1844036>

⁷¹ <https://www.mas.gov.sg/news/media-releases/2021/mas-sets-up-sustainability-group-appoints-chief-sustainability-officer>

2021. november 15-én azt is bejelentették, hogy a pénzügyi szektor fenntarthatósággal kapcsolatos adatigényének kielégítése céljából 4 digitális platformot is tesztelnek 2022 második feléig:

- Greenprint Common Disclosure Portal: a portál célja az ESG-közzétételi folyamatok egyszerűsítése lesz;
- Greenprint Data Orchestrator: a platform több forrásból származó adatok aggregálásában lesz hasznos a felhasználók számára;
- Greenprint ESG Registry: a regiszter rögzíteni fogja az ESG-tanúsítványokat, illetve a minősítők által is hitelesített adatokhoz juthatnak hozzá a pénzügyi intézmények, vállalatok;
- Greenprint Marketplace: a platform a zöld technológia terén jelen lévő szolgáltatókat kapcsolja össze befektetőkkel, pénzügyi intézményekkel és vállalatokkal a zöld technológiákat illető partnerségek és befektetések előmozdítása céljával.⁷²

A szingapúri jegybank a tervei szerint 2022 év végéig a teljes pénzügyi szektor klímastressz-tesztjét elvégzi különféle, az NGFS által kialakított forgatókönyvek mentén, figyelembe véve egyéb szabályozói hatóságok jogyakorlatait is.⁷³

A zöld pénzügyekkel és a fenntartható gazdasággal kapcsolatos kutatás és oktatás támogatása érdekében a MAS egy újabb, ezúttal a National University of Singapore (NUS) egyetem kezdeményezését támogatta 2021 őszén. A The Sustainable and Green Finance Institute (SGFIN) fókuszpontjában a hatásmérés és a klímakockázatokkal kapcsolatos különféle keretrendszerek kifejlesztése áll. Az intézmény idén kezdi meg működését.⁷⁴

2.3.6. People's Bank of China (PBOC)

A kínai jegybank – összhangban a 14. Ötéves terv (2021-2025) zöld fenntarthatósági célkitűzéseivel – a múlt évben is számos innovatív intézkedést tett a zöld pénzügyek fejlesztése érdekében. 2021 áprilisában a kormány karbonsemlegességi céljait támogatva frissítette a 2015-ben bemutatott Zöldkötvény Projekt Katalógusát (Green Bond Endorsed Project Catalogue) és kivette a fosszilis energiát használó projekteket a listáról. A jegybank jelentős szerepet töltött be a nemzetközi együttműködés elmélyítésében is: részt vett a G20-országok első fenntartható pénzügyi ütemtervének (G20 Sustainable Finance Roadmap) kidolgozásában, valamint az EU-val együttműködve kiadta az EU-Kína közös zöld pénzügyi taxonómiát EU-China Common Ground Taxonomy néven.⁷⁵ A közös taxonómiában azonosításra kerültek a két régió keretrendszerei közötti hasonlóságok és különbségek, amely a várakozások szerint javítani fogja a globális fenntartható pénzügyi szten-derdek összehasonlíthatóságát, valamint a közöttük lévő interoperabilitást.⁷⁶

A PBOC emellett még 2021 nyarán mutatott be egy intézkedést Green Finance Evaluation Plan néven, amely 2021 júliusától lépett hatályba és amelynek elsődleges célja 24 nagyobb kínai bank – köztük állami bankok is – zöldkötvény állományuk alapján való értékelése. A kínai jegybank már 2018. óta nyomon követte az intézmények zöld-finanszírozásait, azonban eddig csak a hitelek tartoztak az intézkedés hatálya alá. A zöldkötvények bevonása az értékelési keretbe a kínai zöldkötvény-piac gyors növekedését is jelzi, amely az Egyesült Államok után a második legnagyobb világ-szinten is. Ugyanakkor, a zöldkötvények a teljes kínai kötvénypiac mindössze 1%-át teszik ki.⁷⁷

A PBOC 2021 novemberében 13,4 milliárd USD értékű refinanszírozási programot (Carbon Emission Reduction Facility – CERF) hirdetett a szén-dioxid-csökkentést és zöld fejlesztést célzó banki hitelek élénkítése érdekében.⁷⁸ A szén-dioxid-kibocsátást célzó pénzügyi eszköz keretében a kereskedelmi bankok az általuk folyósított zöldhitelek összegének 60%-áig vehetnek fel kedvezményes hitelt 1,75%-os éves kamattal, amennyiben azokat a tiszta energiaforrásokkal és szén-dioxid-csökkentéssel kapcsolatos technológiákkal aktívan foglalkozó vállalatok számára helyezik ki.⁷⁹ Emellett bevezettek egy másik, 31,48 milliárd USD (200 milliárd RMB) keretösszegű speciális jegybanki hitelprogramot is, amellyel a szén tiszta és hatékony felhasználását kívánják javítani a zöld és alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlődés előmozdítása érdekében.

⁷² <https://thefintechtimes.com/mas-backs-green-finance-with-project-greenprint/>

⁷³ <https://www.mas.gov.sg/news/speeches/2021/a-sustainable-future>

⁷⁴ <https://news.nus.edu.sg/nus-to-establish-sustainable-and-green-finance-institute-to-drive-green-finance-education-and-research/>

⁷⁵ <http://www.pbc.gov.cn/en/3688110/3688172/4157443/4437614/index.html>

⁷⁶ <https://gsh.cib.natixis.com/our-center-of-expertise/articles/eu-china-common-ground-taxonomy-a-painkiller-to-taxonomy-headaches>

⁷⁷ <https://greencentralbanking.com/2021/06/15/pboc-grade-financial-institutions-green-bonds/>

⁷⁸ <http://www.pbc.gov.cn/en/3688229/3688353/3688356/4271098/4435954/2021123016143758230.pdf> 25. oldal

⁷⁹ <https://www.reuters.com/business/china-cbank-issues-first-loans-emission-cuts-financing-2021-12-30/>

2.4. LATIN-AMERIKAI PÉLDÁK

2.4.1. Banco Central do Brasil (BCB)

A brazil jegybank 2021. szeptember 15-én publikálta első ízben a társadalmi, környezeti és klímakockázatokkal kapcsolatos jelentését „Report on Social, Environmental and Climate-related Risks and Opportunities” néven, amely a bank fenntarthatósági politikájának (Agenda BC#) keretében hozott intézkedéseket veszi számba. A BCB több fontos intézkedést is nyilvánosságra hozott a jelentés publikációjával egyetemben, többek között úgy határozott, hogy kötelezővé teszi a bankok számára az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok (például aszályok, erdőtűzek, áradások) stressztesztbe való beépítését 2022 júliusától, összhangban a TCFD ajánlásaival. A BCB 2022 áprilisában klímastressz-teszt elindítását is tervbe vette.⁸⁰

A brazil bankoknak ezenkívül 2023 júniusáig kötelező lesz kvantitatív jelentést tenniük a klímakockázatokról, amelyet 2022 decemberéig tartó információk alapján kell összeállítani. Brazíliában a bankoknak a társadalmi, környezeti és klíma-ügyekben már így is jelenteniük kell, de „csak” kvalitatív módon, a szeptemberi intézkedéscsomag ezt a hiányt pótolja.⁸¹

2.4.2. Banco de México (Banxico)

Új, a környezeti és társadalmi kockázatok vizsgálatával és kezelésével foglalkozó szervezeti egységet hozott létre a mexikói jegybank 2021 októberében. A tervek szerint a szervezeti egység a fizikai és átmeneti kockázatok méréséhez és kezeléséhez fog megfelelő mérőszámokat kidolgozni, továbbá kialakítja a fenntartható hitel- és vagyonkezelés keretrendszerét is. Mindemellett ösztönözni fogja a fenntarthatósági szempontok hosszú távú infrastrukturális projektekbe való beépítését is.⁸²

Bár különálló TCFD-jelentést egyelőre nem tett közzé a Banxico, a 2021-es Pénzügyi Stabilitási Jelentésében említette a klímaváltozás káros hatásainak enyhítését célzó legfontosabb feladatokat. A jelentésből kiderül, hogy a Banxico részvételével 2021. december végén megalakult a TCFD Mexico Consortium, amelynek célja a klímakockázatok közzétételének elősegítése, információnyújtás a befektetők és pénzügyi intézmények számára ezen kockázatokról, illetve a párbeszéd erősítése a pénzügyi szervezetek között.

A jegybank kiemelt prioritásai között kezeli az ismeretterjesztést, éppen ezért 2021-ben a környezeti kockázatok pénzügyi stabilitásra gyakorolt hatásáról szervezett konferenciát a Latin-Amerikai Monetáris Tanulmányok Központtal (CEMLA) közösen. A konferencia keretei között neves nemzetközi szakértők 6 panel mentén vitattak meg olyan témákat, mint a klímakockázatok értékelése; az információ és a különféle eszközök szerepe a megfelelő döntéshozatalban; pénzügyi innováció és lehetőségek a tőkepiacokon.⁸³

2.4.3. Network of Regulators for Sustainable Development (REDES)

A latin-amerikai pénzügyi szabályozó hatóságok 2021 tavaszán egy új hálózatot hoztak létre Network of Regulators for Sustainable Development (REDES) néven, az NGFS támogatásával. A szervezet az Amerika-közi Fejlesztési Bank (Inter-American Development Bank – IDB), valamint az Association of Banking Supervisors of the Americas (ABSA) kezdeményezéseként jött létre, célja pedig a pénzügyi szabályozó hatóságok, felügyelet, központi bankok és állami ügynökségek támogatása a fenntartható stratégiák kidolgozásában.⁸⁴

⁸⁰ <https://www.reuters.com/business/sustainable-business/brazils-banks-incorporate-climate-change-risks-into-stress-tests-2021-09-15/>

⁸¹ <https://www.centralbanking.com/central-banks/financial-stability/micro-prudential/7897186/brazilian-governor-outlines-climate-reporting-rules>

⁸² https://www.centralbanking.com/central-banks/governance/organisation/7890486/bank-of-mexico-creates-environment-and-social-risk-department?utm_medium=email&_hsmi=175281512&_hsenc=p2ANqtz--1iQ2Tx3k0SQY_qRtwRKfVwKSCbWkbh40iGZdwPIZ06fIkqc36TAoc-7Cdb5gCb-XLKaECF6ZW8jfUxgKDYRE7dQqCw&utm_content=175281512&utm_source=hs_email

⁸³ <https://www.banxico.org.mx/publicaciones-y-prensa/reportes-sobre-el-sistema-financiero/%7B18265301-01FF-CE2A-F381-19BB9DCB1E4B%7D.pdf>

⁸⁴ <https://www.iadb.org/en/financial-markets/about-redes>

3. Összefoglalás

A nemzetközi példák alapján megállapítható, hogy a Magyar Nemzeti Bankhoz hasonlóan az elmúlt év során (is) kiemelt helyen szerepeltek a zöld és fenntarthatósági szempontok mind a nyugati, mind pedig az ázsiai jegybankok politikáiban.

A nyugati és keleti példákat áttekintve számos hasonlóság fedezhető fel az egyes központi bankok tevékenységeiben: a tudásmegosztás; a kutatási, valamint a klímakockázatokkal és éghajlatváltozással kapcsolatos publikációs tevékenység támogatása; a klímakockázatok beépítése a makró- és mikroprudenciális rendszerbe; illetve ezeken túl a fenntarthatósági elemek integrálása a jegybank saját portfólióinak kezelésébe is egyaránt megtalálható az intézkedések között.

Az olyan célzott támogatási formák, mint például a zöldhitel-programok is egyre inkább elterjednek. A kínai, japán és szingapúri központi bankok is indítottak 2021-ben ilyen típusú támogatást, elsősorban a klímaváltozás elleni védekezés; a szén-dioxid-csökkentés és a zöld fejlesztés támogatása; valamint a kis- és középvállalkozások számára elérhető finanszírozási formák növelése céljával.

Az elmúlt néhány év során az egyik legnagyobb kihívást mind a jegybankok és felügyelet, mind pedig a pénzügyi rendszer szereplői számára a klímaváltozással kapcsolatos adathiány jelentette. Ennek leküzdésére az NGFS-en belül még 2020-ban létrejött egy munkacsoport, azonban jegybanki szinten is megindult a gondolkodás a klímakockázatokkal kapcsolatos adathiány mérséklésére. Ennek legekleatásabb példája a szingapúri jegybankhoz köthető, a MAS ugyanis több platformot is létrehozott az ESG-befektetések iránt érdeklődők számára, amelyek az adatok aggregálásában, regisztrációjában, illetve a zöld technológia terén jelen lévő szolgáltatók és befektetők összekapcsolásában nyújt segítséget.

Összességében tehát elmondható, hogy bár a jegybankok mandátumukban különböznek és a Magyar Nemzeti Bankhoz hasonló zöld felhatalmazás világszinten is úttörőnek számít, a zöldebb gazdaságra való átállás, a zöldfinanszírozás fokozása, illetve a tudásbázis bővítése az intézmények fókuszpontjában állt a tavalyi évben. Annak ellenére, hogy az egyes országok és régiók gazdasági fejlettségi szintje és pénzügyi rendszere eltérő sajátosságokat mutat, a jegybankok – köztük az MNB is – számos olyan intézkedést hoztak 2021-ben, amely példaként szolgálhat a pénzügyi rendszer többi szereplője számára és az egyes régiókban meghonosodott jógyakorlatok inspirációs forrásként szolgálhatnak a jövőt tekintve.

KÖRKÉP A JEGYBANKOK ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEK ZÖLD PROGRAMJAIRÓL
2022. április

Nyomda: Prospektus Kft.
8200 Veszprém, Tartu u. 6.

mnb.hu

©MAGYAR NEMZETI BANK

1013 BUDAPEST, KRISZTINA KÖRÚT 55.